

i Niemcy, ale też przez kilka innych krajów „starej” piętnastki projekt gazociągu po dnie Bałtyku), a przecież Polska jest jak na razie krajem tranzytowym dla większości gazu dostarczanego z Rosji dla uzależnionej od niego w ogromnym stopniu gospodarki niemieckiej oraz do innych krajów na zachodzie Europy.

Jak na razie, rurociąg gazowy po dnie Bałtyku to jedynie linia na mapie łącząca Rosję z Niemcami. Jego budowy wstrzymać się nam pewnie nie uda. Jeżeli jednak będzie powstawał, to czas na to potrzebny powinniśmy wykorzystać na zdywersyfikowanie źródeł energii. Miejmy nadzieję, że obecnie inicjatywy w tym zakresie nie pozostaną, jak to dotąd bywało, w sferze planów (patrz rurociąg z Norwegii, przedłużenie rurociągu Odessa-Brody). Jeżeli te plany kolejny raz spalą na panewce, wkrótce po wybudowaniu rurociągu bałtyckiego, Polska, przez

którą nie będzie musiał już płynąć gaz do naszych niemieckich przyjaciół, może doświadczyć znacznie poważniejszych problemów z rosyjskim gazem niż miały ostatnio Ukraina i Białoruś. I nikt się tym specjalnie nie będzie przejmował, bo baśnie o solidarności przez duże S sprawdzają się tylko w Polsce, a poza tym, jak pisze noblistka Szymborska: „nic dwa razy się nie zdarza...”

A na koniec wypada westchnąć za dawnymi, dobrymi czasami, kiedy respekt budziła japońska precyzja, amerykański rozmach czy chiński wzrost gospodarczy. Dziś, przynajmniej w Europie, największy respekt budzi rosyjski, zacinający się kurek na przyrzedziewiałej rurze gazowej oraz rosyjskie wyśrubowane normy sanitarne na żywność.

Andrzej Żywień

PORADNIK DLA NOWO PRZYBYŁYCH

Poszukiwanie pracy

Niezbędny jest pewien poziom znajomości języka duńskiego

Znalezienie pracy może być trudne, jeśli nie znają Państwo języka duńskiego na odpowiednim poziomie. Wymagany poziom znajomości języka duńskiego jest różny w zależności od rodzaju pracy. Jednak nawet na stanowiskach nie wymagających specjalnych kwalifikacji należy rozumieć polecenia i instrukcje.

Chociaż obecnie w wielu sektorach brakuje siły roboczej, osoby znające język duński mają największe szanse na znalezienie pracy.

Pracy należy szukać wytrwale

Wielu obcokrajowcom – nawet posiadającym wysokie kwalifikacje – trudno jest uzyskać zaproszenie na rozmowę o pracę. Jednak starania należy wytrwale kontynuować, dopóki nie znajdą Państwo pracodawcy, który dostrzeże i wykorzysta Państwa kwalifikacje.

Wiele sposobów na znalezienie pracy

Znalezienie pracy wymaga dużo wysiłku, należy próbować więc różnych sposobów, na przykład:

- Przeglądać oferty pracy w gazetach, czasopiśmie branżowych i fachowych.
- Kontaktować pracodawców, dla których chcieliby Państwo pracować, lub z własnej inicjatywy wysłać podania o przyjęcie do pracy.

Skattekort 2005		Hovedkort	
Traktprocent	40	Personnummer	250383-0047
Skattebælt	Pr. dag 103	Pr. uge 723	Pr. 14 dage 1.446
			Pr. måned 3.133
Mikkel Grann Kollegiegården 1000 Skattebæk			
Udsendelsesdato	26.10.2004	Gyldigt til	01.01.2005
Kommune SKATTEBÆK KOMMUNE			
Hovedkortet skal afleveres til arbejdsgiveren			

Karta podatkowa

- Wykorzystać osobiste kontakty z osobami, które mają pracę.
- Szukać informacji i wskazówek w lokalnym urzędzie pracy.
- Szukać informacji i wskazówek w związku zawodowym.
- Starać się o pracę przez prywatne biura pośrednictwa pracy.
- Szukać ogłoszeń w Internecie (biblioteki publiczne zapewniają dostęp do Internetu).
- Zamieścić ogłoszenie w gazecie lub w Internecie.
- Dowiadywać się w urzędzie gminy lub w gminnym biurze pośrednictwa pracy, w jaki sposób można podnieść swoje kwalifikacje.

Podanie o pracę i rozmowa kwalifikacyjna

Pismne podanie o pracę

W wielu przypadkach należy wysłać pismne podanie o pracę (list motywacyjny). Pomoc w napisaniu podania o pracę można uzyskać w biurze pośrednictwa pracy, w urzędzie gminy lub w związku zawodowym.

Rozmowa kwalifikacyjna

Jeśli zostaną Państwo zaproszeni na rozmowę kwalifikacyjną, często będzie to rozmowa z więcej niż jedną osobą, na przykład z dyrektorem naczelnym i z przedstawicielem pracowników.

W trakcie rozmowy będą oni starali się dowiedzieć, czy mają Państwo odpowiednie kwalifikacje do podjęcia pracy oraz czy będą Państwo w stanie zaadaptować się w miejscu pracy.

Rozmowa kwalifikacyjna daje także okazję do zadawania pytań na temat stanowiska, miejsca pracy oraz stawianych oczekiwań.

Umowa o pracę

Zatrudnieni pracownicy muszą otrzymać umowę o pracę. Umowa reguluje następujące kwestie:

- Wysokość pensji i wymiar czasu pracy
- Urlop

- Godziny rozpoczęcia pracy
- Okres wypowiedzenia.

Pracodawcy oczekują:

Zdolności porozumiewania się językiem duńskim w sposób wyraźny i zrozumiały, zgodnie z wymogami danego stanowiska pracy. Odpowiedniego doświadczenia zawodowego. Dobrze sformułowanego podania z życiorysem „Curriculum Vitae” (krótki opis wykształcenia, doświadczenia zawodowego, wieku i zainteresowań) oraz dokumentacji kwalifikacji, na przykład kopii dyplomów, świadectw ukończenia kursów oraz referencji. Podanie o pracę może także zawierać informacje na temat zainteresowań i zajęć w czasie wolnym od pracy, łącznie z ewentualną pracą społeczną. Zdolności i chęci do pracy samodzielnej i zespołowej. Inicjatywy. Wszelchstronności i otwarcia na nowe pomysły.

Założenie własnego przedsiębiorstwa

Wiele ustaw i przepisów

Spółeczeństwo duńskie potrzebuje ludzi posiadających niezbędną energię i inicjatywę do założenia własnego przedsiębiorstwa. Założenie nowej firmy wymaga jednak wielu przemyśleń i przygotowań. Niezależnie od rodzaju przedsiębiorstwa, jakie pragnie się założyć, istnieje wiele ustaw i przepisów, które należy znać – i które trzeba przestrzegać.

Przedsiębiorstwo należy zarejestrować w regionalnym urzędzie celno-podatkowym. Sprawozdania finansowe muszą być w regularnych odstępach składane do tego urzędu. Restauracje muszą uzyskać pozwolenie na sprzedaż napojów alkoholowych, kuchnie wypełniać normy nałożone przez urząd zdrowia. Właściciel firmy, który zatrudnia pracowników, zobowiązany jest do ubezpieczenia ich od wypadków przy pracy oraz od strat pensji podczas choroby. Wymogi te mają na celu ochronę klientów i pracowników przed nieodpowiednimi warunkami sanitarnymi, wypadkami przy pracy, a także mają zapobiegać oszustwom podatkowym.

Przed założeniem własnej firmy należy zasięgnąć rady

Zanim zaczną Państwo pracować na własny rachunek, warto skorzystać z wielu dostępnych możliwości zasięgnięcia porady. Na przykład można zwrócić się do biura doradztwa zawodowego w gminie zamieszkania, konsultanta ds. zakładania przedsiębiorstw na szczeblu powiatowym, do urzędu celnego-podatkowego (Told og Skat) lub do biura pośrednictwa pracy. Internet daje pełny przegląd dostępnych usług doradczych na temat ustaw i przepisów związanych z założeniem własnej firmy, a także możliwości finansowania itp.

Duński rynek pracy

Model duńskiego rynku pracy

W Danii pracodawcy i pracownicy zawierają dobrowolne układy zbiorowe odnośnie płac, wymiaru czasu pracy, kształcenia i szkoleń, a także zasad zwolnienia pracownika. W odróżnieniu od innych krajów, w Danii nie było nigdy tradycji ustawodawczej co do regulacji powyżej wymienionych układów. W zamian funkcjonuje tu tzw. duński model rynku pracy, który w bardzo dużym

stopniu opiera się na układach zbiorowych zawartych pomiędzy różnymi partnerami.

W okresie obowiązywania porozumienia placowego nie ma strajków ani lokautów

Rząd Duński rzadko ingeruje w negocjacje branżowe. Kiedy układ zbiorowy zostaje zatwierdzony, obie strony godzą się jednocześnie na niestosowanie strajku ani lokautu w okresie obowiązywania porozumienia. Oznacza to, że w trakcie obowiązywania układu zbiorowego nie mogą odbywać się strajki ani lokauty.

Regulowany rynek pracy

Obecnie pełny tydzień pracy w Danii wynosi 37 godzin z pięcioma tygodniami płatnego urlopu. Kobiety i mężczyźni mają prawo do urlopu macierzyńskiego/ojcowskiego. Przepisy dotyczące bezpieczeństwa i higieny pracy są bardzo rygorystyczne. Dzieci do lat 13 nie mogą wykonywać płatnej pracy poza domem.

Związki zawodowe

Większość pracowników należy do związków zawodowych

Dania posiada długą tradycję zrzeszania się pracowników w związki zawodowe. Związki zawodowe chronią interesy swoich członków w stosunku do pracodawcy oraz dbają, aby osoby zatrudnione pracowały w odpowiednich warunkach i za należyte wynagrodzenie.

Zapewnione uregulowane warunki

Również pracodawcy organizują się w związki pracodawców. Większość pracodawców współpracuje ze związkami zawodowymi. Uważają oni, że zapewnienie pracownikom dobrobytu i bezpieczeństwa, a także uregulowanie takich kwestii, jak podwyżki płac, strajki i wymiar czasu pracy, jest korzystne dla działalności przedsiębiorstwa.

Dobrowolne zrzeszanie się w związki

W Danii obowiązuje wolność zrzeszania. Z tego względu żaden pracodawca nie może zabronić pracownikowi zapisania się do związku zawodowego. Z drugiej strony, współpracownicy nie mogą wymagać od kolegów przynależności związkowej, chociaż w większości miejsc pracy współpracownicy oczekują, że wszyscy pracownicy są członkami związku zawodowego, z którym pracodawca podpisał układ zbiorowy. Wynika to z obawy, że w przeciwnym przypadku zapewnienie należytego wynagrodzenia i warunków pracy może okazać się trudne.

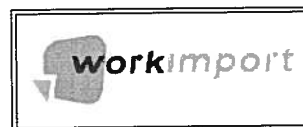
Wybór związku zawodowego zależy od branży lub zawodu. Członkowie związku zawodowego opłacają składkę członkowską.

Jeśli stracą Państwo pracę

Jeśli stracili Państwo pracę a są ubezpieczeni na wypadek bezrobocia, należy: – Bezzwłocznie skontaktować się z biurem pośrednictwa pracy (AF) w miejscu zamieszkania. W biurze zostaną Państwo zarejestrowani jako bezrobotni i otrzymają kartę zasiłkową, którą należy okazywać przy odbieraniu zasiłku z kasy ubezpieczeń na wypadek bezrobocia.

Pozostawanie do dyspozycji rynku pracy

Oznacza to, że muszą Państwo przyjąć każdą ofertę pracy nawet z dnia na dzień. W trakcie pobierania zasiłku należy na własną rękę starać się o znalezienie pracy. Jeśli nie znajdą Państwo pracy, biuro pośrednictwa pracy ma obowiązek zaproponować Państwu udział w programie aktywizacji zawodowej, który poprzez kursy lub staż w przedsiębiorstwie ma na celu podniesienie Państwa kwalifikacji i znalezienie pracy.

kraj pochodzenia: Polska	2003	2004	2005	2006
Pozwolenie na pobyt w Danii ze względu na:				
Łączenie rodzin - małżonkowie	62	64	62	78
Łączenie rodzin - nieletnie dzieci	20	25	17	21
Łączenie rodzin - rodzice powyżej 60 roku życia	0	0	0	0
Posiadane pozwolenie z innych krajów UE	3	396	1.130	1.647
Zatrudnienie	949	1.502	3.069	7.344
Nauka	459	191	108	49
Inne powody	381	278	317	386
	1.874	2.456	4.703	9.525

źródło: Danmarks Statistik (www.statistikbanken.dk/VAN6)

Ubezpieczenie na wypadek bezrobocia

W czasie kiedy jest się zatrudnionym, dobrze jest płacić składki do kasy ubezpieczeń na wypadek bezrobocia. Uprawnia ona do otrzymania pomocy i wsparcia finansowego w formie zasiłku dla bezrobotnych w chwili utraty pracy. Zarówno składki członkowskie na związki zawodowe, jak i składki na ubezpieczenie od bezrobocia można odpisać od podatku.

Aby posiadać prawo ubiegania się o zasiłek dla bezrobotnych, konieczne jest opłacanie składek do kasy ubezpieczeń na wypadek bezrobocia przez okres co najmniej jednego roku.

Miejsce pracy

Miejsce pracy odgrywa bardzo ważną rolę w życiu większości ludzi

Miejsca pracy w Danii są bardzo zróżnicowane. Jednakże mają one jedną wspólną cechę: odgrywają bardzo ważną rolę w życiu większości ludzi. Udałe życie zawodowe, życzliwi współpracownicy oraz dobre warunki pracy należą do czynników decydujących o wysokiej jakości życia.

Ważne są rozmowy i kontakty towarzyskie ze współpracownikami

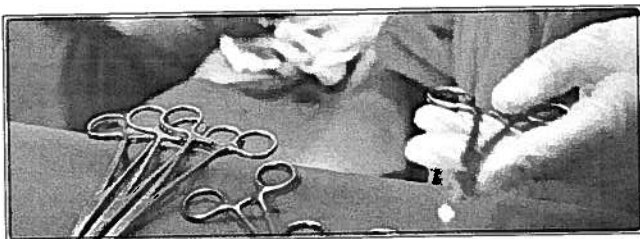
W dużej mierze za przyjemną atmosferę w miejscu pracy odpowiedzialni są sami pracownicy. Bardzo ważne są dobre stosunki między wszystkimi współpracownikami.

Picie alkoholu w pracy oraz kontakty towarzyskie

W większości miejsc pracy nie wolno spożywać alkoholu w godzinach pracy. Jednak przy wielu okazjach – poza godzinami pracy – często podaje się alkohol. Na przykład z okazji Bożego Narodzenia na dorocznym firmowym przyjęciu, gdzie podczas świątecznego obiadu, pracownicy życzą sobie wesołych świąt i pomyślności w nowym roku albo na wycieczkach i innych imprezach firmowych. Niektóre miejsca pracy podtrzymują tradycję kończenia piątków wspólną szklanką piwa („fyreaftensøl”).

Problemy w pracy

W miejscu pracy mogą pojawić się różne problemy, jak warunki niekorzystne dla bezpieczeństwa i higieny pracy, problemy we

współpracy i wzajemnej komunikacji pracowników, a także, choć rzadko, ośmieszanie, stosowanie przemocy, zniewagi lub groźby. Oczywiście, wszystkie wyżej wymienione sytuacje są absolutnie niedopuszczalne.

W większości miejsc pracy działa przedstawiciel pracowników

W większości miejsc pracy pracownicy wybierają swojego przedstawiciela, który reprezentuje ich interesy w kontaktach z pracodawcą. Przedstawiciel pracowników (tillidsrepræsentant) jest również przedstawicielem związku zawodowego w miejscu pracy.

Jeśli mają Państwo jakiegokolwiek problemy w pracy albo czują się źle lub niesprawiedliwie traktowani, powinni Państwo zwrócić się do przedstawiciela pracowników, który przedstawi problem pracodawcy lub związkowi zawodowemu. Przedstawiciel pracowników nie może być zwolniony przez pracodawcę, z tego względu jest on właściwą osobą do rozwiązywania trudnych sytuacji i konfliktów w miejscu pracy. Jeśli w miejscu pracy nie ma przedstawiciela pracowników, problemy należy zgłosić do związku zawodowego albo bezpośrednio do pracodawcy.

Przedstawiciel ds. bhp kontroluje warunki pracy

W wielu miejscach pracy pracownicy wybierają przedstawiciela ds. bezpieczeństwa i higieny pracy (sikkerhedsrepræsentant, który kontroluje warunki pracy. Zadaniem przedstawiciela ds. bhp jest dbanie na przykład o to, aby pracownicy nie obsługiwali niebezpiecznych maszyn ani nie byli narażeni na kontakt z niebezpiecznymi substancjami bez odpowiedniego szkolenia lub użycia obojętnego sprzętu ochronnego.

Wypadki przy pracy należy zgłaszać

Jeśli pracownik ulegnie wypadkowi przy pracy, przedstawiciel ds. bhp lub pracodawca zobowiązany jest do zgłoszenia wypadku do urzędu Państwowej Inspekcji Pracy (Arbejdstilsynet) oraz do Krajowej Komisji ds. Wypadków przy Pracy (Arbejdsskadestyrelsen). Instytucje te decydują, czy pracownikowi przysługuje prawo do odszkodowania.

Dyskryminacja

W pracy zabroniona jest dyskryminacja ze względu na płeć, rasę, kolor skóry, przekonania religijne lub polityczne, orientację seksualną bądź pochodzenie narodowe, społeczne lub etniczne.

W przypadku dyskryminacji członkowie związku zawodowego mogą zwrócić się o pomoc związku.

(www.nyidanmark.dk – Ministerstwo ds. Uchodźców, Imigracji i Integracji)